

АКТ

лісопатологічного обстеження насаджень ДП «Пулинський лісгосп АПК» ЖОКАП «Житомироблагроліс» на предмет доцільності призначення вибіркового санітарних рубок на 2025 рік

12.09.2024

селище Пулнини

На пропозицію Дочірнє підприємство «Пулинський лісгосп АПК» (далі – ДП «Пулинський лісгосп АПК») Житомирського обласного комунального агролісогосподарського підприємства «Житомироблагроліс» Житомирської обласної ради (далі - ЖОКАП «Житомироблагроліс»), лист № 722 від 03.09.2024 року згідно з п.п.3,4,5,13 Санітарних правил в лісах України затверджених Постановою КМУ від 27.05.1995 року за № 555, комісією в складі: інженерів-лісопатологів Державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі - ДСЛП «Київлісозахист») Олени СУСЬКОЇ та Валерія ГУТНІКОВА, головного лісничого ДП «Пулинський лісгосп АПК» ЖОКАП «Житомироблагроліс» Романа ЯРОШЕНКА, інженера охорони та захисту лісу ДП «Пулинський лісгосп АПК» ЖОКАП «Житомироблагроліс» Володимира ДАВИДЮКА, лісничого Черняхівського лісництва Максима СОБЕЦЬКОГО, лісничого Житомирського лісництва Артура ГАВРИЛЮКА, лісничого Хорошівського лісництва Юрія СОРОКИ, лісничого Курненського лісництва Юрія БОЯРЧУКА, лісничого Пулинського лісництва Максима ДОБЖАНСЬКОГО проведено лісопатологічне обстеження окремих лісових насаджень філії ДП «Пулинський лісгосп АПК» ЖОКАП «Житомироблагроліс» щодо доцільності призначення вибіркового санітарних рубок (далі – ВСР) на 2025 рік.

Короткий таксаційний опис ділянок, що пропонуються для проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів наведений нижче за показниками базового лісовпорядкування 2012 та 2013 року.

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер підвиділу	Площа, можлива для ВСР, га	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності	Причини призначення заходів	Орієнтовний запас деревини, що підлягає вирубуванню, куб. метрів на 1 гектар	
					склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар				
Житомирське лісництво															
5	11	8.9		8.9	10ВЛЧ	65	0.80	2	22	26	280	2	променистий трутовик	20	
18	16	19.0		19.0	10СЗ	58	0.70	1	22	24	330	2	великий та малий соснові лубоїди	20	

[illegible]

5	3	8.3		8.3	7БПЗВЛЧ	35	0.70	1	18	20	130	3	бактеріальна водянка, березова губка, несправжній трутовик, березовий заболонник, березовийрогохвіст	20
5	4	1.6		1.6	8ВЛЧ2БП	40	0.70	2	18	20	180	3	променистий трутовик	20
5	5	6.1	(2)	4.6	9БП1ВЛЧ+ОС	55	0.80	2	22	24	240	3	бактеріальна водянка, березова губка, несправжній трутовик, березовий заболонник, березовийрогохвіст	20
5	25	1.8		1.8	10БП	50	0.60	1А	24	26	200	3	бактеріальна водянка, березова губка, несправжній трутовик, березовий заболонник, березовийрогохвіст	15
8	51	1.3		1.3	10ВЛЧ	35	0.80	2	16	18	160	3	променистий трутовик	10
8	53	0.8		0.8	9БП1ВЛЧ+СЗ	55	0.70	1А	26	26	250	3	бактеріальна водянка, березова губка, несправжній трутовик, березовий заболонник, березовийрогохвіст	15
8	73	1.1		1.1	9СЗ1БП	55	0.70	1А	22	26	300	3	великий та малийсосновілубоїди	20
11	20	3.4		3.4	7БПЗОС+ВЛЧ	45	0.80	1А	23	24	250	3	бактеріальна водянка, березова губка, несправжній трутовик, березовий заболонник, березовийрогохвіст	20
14	29	3.5		3.5	10СЗ	51	0.60	1А	22	24	280	3	великий та малийсосновілубоїди	10
17	34	1.8		1.8	5ВЛЧ2БП2ОС1ЯЗ	55	0.70	1	23	24	270	3	хворобилісу	20
17	36	3.9		3.9	9ВЛЧ(35)1ВЛЧ(20)	35	0.80	2	16	18	150	3	хворобилісу	10
17	38	5		5	7ГЗЗВЛЧ+ДЗ+ЯЗ	55	0.80	2	22	22	260	3	несправжній трутовик та східчастий рак	20
21	19	12.1		12.1	8ВЛЧ2БП+ОС	50	0.70	1	23	24	270	3	променистий трутовик	10
40	23	4.4		4.4	8ВЛЧ2БП	50	0.70	2	18	20	170	2	променистий трутовик	15
40	27	2.3	(2)	1.2	8БП2ВЛЧ+СЗ	55	0.70	2	22	32	190	2	бактеріальна водянка, березова губка, несправжній трутовик, березовий заболонник, березовийрогохвіст	15
51	5	3.3		3.3	10СЗ	74	0.70	1	24	26	350	3	великий та малийсосновілубоїди	10
Разом		60.7		58.1										
Хоролівське лісництво														
12	24	6.0		6.0	10ВЛЧ+БП	40	0.60	2	17	22	140	3	променистий трутовик	10
12	25	3.6		3.6	10ВЛЧ	55	0.70	2	20	22	200	3	променистий трутовик	10
13	43	16.0	(1)	3.7	8БП2ВЛЧ	50	0.70	2	20	24	170	4	бактеріальна водянка, березова губка, несправжній трутовик, березовий заболонник, березовийрогохвіст	10
16	17	16.0		16.0	6ВЛЧ4БП	40	0.70	3	15	18	140	3	променистий трутовик	10
19	22	17.4	(1)	10.0	4ВЛЧ3БПЗОС+ДЗ	50	0.70	2	19	22	210	4	променистий трутовик	20
34	19	7.4		7.4	6БПЗОС1СЗ	40	0.60	2	16	16	130	4	бактеріальна водянка, березова губка, несправжній трутовик, березовий заболонник, березовийрогохвіст	20
37	17	1.8		1.8	8ВЛЧ2БП	40	0.80	2	18	20	180	4	променистий трутовик	15
37	20	7.5		7.5	6БП4ВЛЧ	50	0.70	1	21	24	190	4	бактеріальна водянка, березова губка, несправжній трутовик, березовий заболонник, березовийрогохвіст	10
37	21	2.6		2.6	7СЗ3БП	60	0.80	1А	23	28	350	4	великий та малийсосновілубоїди	20

37	22	5.6		5.6	10БП	55	0.80	1	23	28	240	4	бактеріальна водянка, березова губка, несправжній трутовик, березовий заболонник, березовий рогохвіст	15
40	9	6.3		6.3	8ВЛЧ2БП	55	0.80	2	19	20	220	4	променистий трутовик	15
40	11	1.3		1.3	8БП1ВЛЧ1СЗ	50	0.80	1	21	24	240	4	бактеріальна водянка, березова губка, несправжній трутовик, березовий заболонник, березовий рогохвіст	20
40	12	2.5		2.5	6Г32БП2ДЗ	35	0.70	3	14	16	120	4	несправжній трутовик та східчастий рак	20
40	15	0.6		0.6	6С34БП	60	0.80	1	22	24	280	4	стовбуровішкідники	30
40	16	7.4		7.4	5БП3ВЛЧ2ОС	35	0.80	1	17	20	180	4	бактеріальна водянка, березова губка, несправжній трутовик, березовий заболонник, березовий рогохвіст	20
40	19	3.0		3.0	4БП5ОС1ВЛЧ+ДЗ	30	0.80	1	16	16	180	4	бактеріальна водянка, березова губка, несправжній трутовик, березовий заболонник, березовий рогохвіст	20
51	11	18.0		18.0	6ВЛЧ3ОС1БП	60	0.80	3	18	20	230	3	променистий трутовик	15
76	30	13.0		13.0	4С34БП2ВЛЧ	65	0.70	1	22	28	250	4	великий та малий соснові лубоїди	15
77	8	4.0		4.0	7ВЛЧ3БП	50	0.80	2	18	20	190	3	променистий трутовик	20
77	12	10.5		10.5	6БП3ВЛЧ1ОС	55	0.70	2	19	24	180	3	бактеріальна водянка, березова губка, несправжній трутовик, березовий заболонник, березовий рогохвіст	15
99	4	3.8		3.8	8ВЛЧ2БП	35	0.70	3	14	16	110	4	променистий трутовик	15
99	11	3.9		3.9	5БП2С32ОС1ДЗ	60	0.60	2	20	20	190	4	бактеріальна водянка, березова губка, несправжній трутовик, березовий заболонник, березовий рогохвіст	15
99	12	1.0		1.0	8БП2ВЛЧ	30	0.60	3	12	14	70	4	бактеріальна водянка, березова губка, несправжній трутовик, березовий заболонник, березовий рогохвіст	20
104	10	8.1		8.1	10ВЛЧ+БП	40	0.60	3	15	16	110	4	променистий трутовик	20
Разом		167.3		147.6										
Курненське лісництво														
48	20	5.1		5.1	10ВЛЧ+БП	50	0.80	2	20	22	240	2	променистий трутовик	10
49	78	2.2		2.2	10ВЛЧ	45	0.80	1	18	20	200	3	променистий трутовик	15
50	7	3		3	10ВЛЧ	60	0.60	1А	24	24	260	3	променистий трутовик	15
50	9	6.1		6.1	10ВЛЧ	50	0.60	1	19	20	170	3	променистий трутовик	10
50	10	2.6		2.6	7БП3ВЛЧ	60	0.60	1	24	28	210	3	бактеріальна водянка, березова губка, несправжній трутовик, березовий заболонник, березовий рогохвіст	15
50	13	8.5		8.5	10ВЛЧ+БП	50	0.80	1	18	20	180	3	променистий трутовик	15
50	48	5.3		5.3	10ВЛЧ	50	0.70	1	19	20	190	3	променистий трутовик	10
50	84	3.6		3.6	10ВЛЧ	50	0.80	1	20	20	240	4	променистий трутовик	10
64	27	11.4		11.4	10ВЛЧ	50	0.70	1	22	22	250	3	променистий трутовик	15
64	32	5.1		5.1	10ВЛЧ	45	0.60	2	19	20	180	3	променистий трутовик	20
64	36	4.9		4.9	8ВЛЧ1БП1ОС	50	0.70	1	22	28	260	3	променистий трутовик	10
72	14	2.9		2.9	10ВЛЧ	55	0.60	2	22	24	220	3	променистий трутовик	15
73	3	2.3		2.3	10ВЛЧ	50	0.60	2	20	22	180	3	променистий трутовик	10
73	4	3.7		3.7	10ВЛЧ+ДЗ+БП+ОС	55	0.60	2	21	22	200	3	променистий трутовик	10
73	13	4.7		4.7	6ВЛЧ3БП1ДЗ+ОС+ГЗ	60	0.60	2	23	26	210	3	променистий трутовик	20

73	16	2.5		2.5	10ВЛЧ+БП	50	0.80	2	19	20	210	3	променистий трутовик	15
73	52	9.0		9.0	7С3ЗБП+ВЛЧ+ДЗ	42	0.80	1А	19	22	260	4	великий та малийсосновілубоїди	15
73	57	1.8		1.8	8С3ЗБП+ВЛЧ+ОС	70	0.60	1	24	32	290	4	великий та малийсосновілубоїди	15
73	81	3.5		3.5	10ВЛЧ+БП	60	0.50	2	20	26	150	3	променистий трутовик	15
80	24	2.4		2.4	10ВЛЧ+БП	50	0.60	1	21	22	200	3	променистий трутовик	10
80	39	2.6		2.6	8ВЛЧ2БП	50	0.80	1	21	22	270	3	променистий трутовик	10
80	41	4.2		4.2	7БПЗВЛЧ+ОС	55	0.70	2	22	24	210	3	бактеріальна водянка, березова губка, несправжній трутовик, березовий заболонник, березовийрогохвіст	15
84	57	4.3		4.3	4БП4Г3ІДЗІОС	45	0.80	2	19	20	190	2	бактеріальна водянка, березова губка, несправжній трутовик, березовий заболонник, березовийрогохвіст	20
86	3	2.8		2.8	8ВЛЧ2БП	50	0.80	1	21	22	230	4	променистий трутовик	15
89	21	2.1		2.1	8ВЛЧ2БП	35	0.70	2	16	18	140	4	променистий трутовик	15
89	23	1.9		1.9	5ВЛЧ3БП2СЗ	50	0.70	1	21	22	240	4	променистий трутовик	20
93	13	10.2		10.2	10ВЛЧ+СЗ+БП	50	0.70	2	20	22	200	4	променистий трутовик	20
102	10	10.1		10.1	6БПЗОСІДЗ+СЗ	50	0.80	1А	21	22	250	4	бактеріальна водянка, березова губка, несправжній трутовик, березовий заболонник, березовийрогохвіст	20
104	2	19.2		19.2	8ВЛЧ1БПІОС	50	0.80	1	18	18	210	3	променистий трутовик	20
Разом		148.0		148.0										
Пулинськелісництво														
3	20	3.3		3.3	4ДЗЗБП2ОС1ВЛЧ	65	0.70	2	20	24	200	3	дубовий трутовик, златки дубова, бронзова, вузькотіла та зелена, дубовий заболонник	20
5	24	1.4		1.4	4ДЗЗОСЗБП+ВЛЧ	70	0.70	1	22	26	240	3	дубовий трутовик, златки дубова, бронзова, вузькотіла та зелена, дубовий заболонник	20
9	6	16.0	(3)	8.8	6ВЛЧЗБПІОС+ДЗ+ГЗ	60	0.70	1	24	28	270	4	променистий трутовик	15
9	18	3.2		3.2	9ВЛЧ1БП	60	0.70	1А	24	28	280	4	променистий трутовик	20
12	3	1.3		1.3	4ДЗ4ОС1БП1ВЛЧ	70	0.60	1	24	28	240	3	дубовий трутовик, златки дубова, бронзова, вузькотіла та зелена, дубовий заболонник	20
12	4	4.7		4.7	5БПЗВЛЧ2ОС+ДЗ	65	0.60	2	23	26	190	3	бактеріальна водянка, березова губка, несправжній трутовик, березовий заболонник, березовийрогохвіст	15
17	9	1.6		1.6	3БПЗВЛЧ2ОС1ДЗ1ГЗ+ЯЗ	60	0.60	1	24	28	220	3	бактеріальна водянка, березова губка, несправжній трутовик, березовий заболонник, березовийрогохвіст	20
17	11	8.9	(3)	5.3	5ВЛЧ5БП+ДЗ+ОС+ЯЗ	60	0.80	1	24	28	330	3	променистий трутовик	20
23	25	6.3		6.3	10ВЛЧ	75	0.60	2	23	32	250	3	променистий трутовик	20
26	9	13.6		13.6	8ВЛЧ1БПІОС+ДЗ+ЯЗ	50	0.60	1	22	26	220	3	променистий трутовик	15
31	8	0.8		0.8	8ВЛЧ1ЯЗІОС+БП	50	0.70	1	21	22	220	3	променистий трутовик	15
31	9	5.0		5.0	4ЯЗ4ВЛЧ1ОС1БП+ДЗ	70	0.70	1	25	28	300	3	халаровий рак, ясеневийлубоїд	15
31	10	3.8		3.8	8ВЛЧ2ЯЗ+ОС+БП+ДЗ	60	0.80	1	24	26	320	3	променистий трутовик	20
41	3	22.9		22.9	7ВЛЧ3ЯЗ+БП	60	0.90	2	23	26	380	3	променистий трутовик	20

76	6	1.0		1.0	60СЗБП1СЗ+ДЗ	40	0.60	1А	21	24	235	3	невправжній осиковий трутовик, скрипун осиковий, заболонник струменястий	20
76	8	1.6		1.6	7БП1ОС1ВЛЧ1ДЗ+СЗ	50	0.70	1	22	24	210	3	бактеріальна водянка, березова губка, несправжній трутовик, березовий заболонник, березовий рогохвіст	20
74	15	4.9		4.9	6БПЗОС1СЗ+ДЗ	50	0.70	1	21	22	220	3	бактеріальна водянка, березова губка, несправжній трутовик, березовий заболонник, березовий рогохвіст	20
Разом		100.3		89.5										
Всього		672.6		635.6										

Результат обстеження:

При обстеженні соснових насаджень виявлено ослаблення дерев сосни звичайної (*Pinus sylvestris*). Відмирання дерев зумовлене заселенням великим та малим сосновими лубоїдами (*Tomicus piniperda*, *Tomicus minor*), синьою сосною златкою (*Phaenopsycyanea*). Всі заселені шкідниками дерева відносяться до IV-VI категорії стану.

Причетність перелічених вище шкідників до всихання та відмирання окремих дерев підтверджується виявленими в натурі личинковими ходами під корою, буровим борошном, пагонами на ґрунті під проекціями крон після проходження додаткового живлення імаго і їхніми вхідними та вихідними льотними отворами на стовбурах дерев. Зоною заселення стовбурових шкідників є товста, перехідна або тонка кора залежно від особливостей біології кожного виду. Рівень фізіологічної шкодочинності згаданих шкідників вище середнього, рівень технічної шкодочинності є незначним.

У дубових деревостанах дерева, що мали підпорядкований стан в насадженні та недостатню площу живлення для кореневих систем в першу чергу перетворились на всихаючі та сухостійні. Крім того, зустрічалось ураження стовбурів несправжнім дубовим трутовиком, що підтверджується наявністю плодових тіл дереворуйнівного гриба та поперечним раком дуба що охоплює 100 % периметра стовбура. Іноді це призводить до зламів стовбурів в місцях ураження. Частина дерев IV – VI категорій біологічного стану дерев має ознаки поточного заселення, або відпрацювання такими вторинними шкідниками, як златки дубова бронзова вузькотіла та зелена златки, дубовий заболонник.

Дерева вільхи чорної (*Alnus glutinosa*), що уражені в окоренковій частині стовбурів променистим трутовиком. При цьому вже виникла і розвивається біла змішана гниль деструктивного типу, яка потім переходить у волокнисту. Деревина цілком втрачає свої технічні якості, і її руйнування під дією гриба проходить дуже інтенсивно, що різко знижує спроможність таких дерев перебувати у вертикальному положенні та здатність до вегетативного відновлення значно знижується.

Насадження берези повислої (*Betula pendula* Roth.), вже досягли стиглого віку і мають тенденцію до зниження загальної стійкості. Характерне утворення суховерхості, що досить швидко поширюється на всю крону. Негативний вплив вікових змін у берези суттєво підсилюється ураженням

бактеріальною водянюкою та крім того розвитком стовбурово-окоренкових гнилей, які викликані березовою губкою та несправжнім трутовиком, плодові тіла яких розташовані на висоті від 0,5 до 2,5 метрів. Ослаблені дерева заселені комплексом вторинних шкідників (березовий заболонник, березовий рогахвіст, тощо).

У всихаючих дерев граба (*Carpinus*) відбувається відшарування кори та помітні ознаки заселення стовбуровими шкідниками а також ураження дерев несправжнім трутовиком та східчастим раком.

В змішаних деревостанах за участі осики спостерігається втрата захисних функцій насаджень, це пов'язано першочергово є ґрунтовим вологодифіцитом та ураження дерев осики несправжнім осиковим трутовиком, присутність плодових тіл гриба є підтвердження цьому. В подальшому відбулося заселення вторинними шкідниками, а саме, заболонник струменястий (*Saperdacarharsas*L); скрипун осиковий великий (*Scolytusmulnistriatus*Marsch).

У ясена звичайного, який є в складі насаджень, відмічене помітне зниження рівня біологічної стійкості, яке проявляється у всиханні гілок, що охоплює значну частину крон дерев. Це зумовлено ураженням бактеріальним раком та халаровим раком ясена. Трапляється вивалення дерев внаслідок поширення гнилизни в коренях та окоренках. Патологічні процеси у ослаблених дерев проходять з заселенням їх великим ясеневим лубоїдом, що поселяється під товстою корою в нижній частині стовбурів, та малим ясеневим лубоїдом, що заселяє ослаблені дерева в середній та верхній частинах крони.

Характер розташування дерев, пошкоджених і уражених шкідниками та хворобами, переважно поодинокий та груповий. Вказані шкідники занесені до Книги обліку осередків шкідників та хвороб лісу. Ознак свіжого заселення комахами-камбіофагами в обстежених насаджень не виявлено.

Рекоменації:

З метою поліпшення санітарного стану обстежених насаджень, покращення лісопатологічної ситуації та упередження поширенню комплексу стовбурових шкідників та хвороб лісу насаджень ДП «Пулинськийлісгосп АПК» ЖОКАП «Житомироблагроліс», комісія признає ВСР на загальній площі **635,6га** з орієнтовною інтенсивністю рубки 10-30 м³/га.

Своєчасне і в повній мірі виконання заходів з поліпшення санітарного стану лісів буде стримувати поширення і розповсюдження стовбурових шкідників та підвищить рівень біологічної стійкості всіх обстежених насаджень та навколишню екологічну ситуацію в цілому. Зволікання або не проведення заходів призведе до подальшого розвитку та прогресування небезпечних хвороб лісу, розповсюдження шкідників, значного погіршення санітарного стану і як наслідок до повного розладнання та деградації насаджень.

Призначені ВСР провести у 2025 році згідно вимог Санітарних правил в лісах України та з урахуванням всіх вимог діючого лісового та екологічного законодавства.

Зволікання або не проведення заходів призведе до подальшого розвитку та прогресування небезпечних хвороб лісу, розповсюдження шкідників, значного погіршення санітарного стану і, як наслідок, до повного розладнання та деградації насаджень.

Інженер-лісопатолог
ДСЛП «Київлісозахист»

Олена СУСЬКА

Інженер-лісопатолог
ДСЛП «Київлісозахист»

Валерій ГУТНІКОВ

Головний лісничий
ДП «Пулинський лісгосп АПК»

Роман ЯРОШЕНКО

Інженер ОЗЛ
ДП «Пулинський лісгосп АПК»

Володимир ДАВИДЮК

Лісничий
Черняхівського лісництва

Максим СОБЕЦЬКИЙ

Лісничий
Житомирського лісництва

Артур ГАВРИЛЮК

Лісничий
Хорошівського лісництва

Юрій СОРОКА

Лісничий
Курненського лісництва

Юрій БОЯРЧУК

Лісничий
Пулинського лісництва

Максим ДОБЖАНСЬКИЙ